

Usmernenie zo dňa 3. 4. 2020 pre štípendistov programov administrovaných SAIA, n. o., ktorých pobyty sú ovplyvnené situáciou okolo šírenia COVID-19¹

Nižšie uvedené podmienky sa vzťahujú na tie pobyty v rámci programov Národný štípendijný program SR, CEEPUS a Akcia Rakúsko – Slovensko, ktoré ovplyvnila situácia okolo šírenia COVID-19 vo svete v čase od 9. 3. 2020².

Oprávnenosť nákladov podlieha posudzovaniu zo strany administrátora programu (teda SAIA, n. o.) a nie je na ňu právny nárok. V rámci posudzovania finančného plnenia uvedeného nižšie sa môže oprávnenosť výdavkov zohľadňovať len za predpokladu, že situácia nebola zapríčinená svojvoľným rozhodnutím štípendistu, ale bola bezprostredným následkom vyššej moci. V odôvodnených prípadoch môže byť zohľadnené v rámci pokrytia cestovných výdavkov aj prefinancovanie straty spôsobenej stornom cestovného, a to výlučne za predpokladu, že štípendista vykonal kroky smerujúce k minimalizácii straty v prípade storna a že situácia nebola zapríčinená svojvoľným rozhodnutím štípendistu, ale bola bezprostredným následkom vyššej moci³.

Nadalej platí rozhodnutie, že vzhľadom na mimoriadnosť situácie sa bude pri uznávaní nároku na mesačné štípendium postupovať tak, ako keby aj začatý mesiac bol mesiacom stráveným na pobyte v plnej miere.

SAIA, n. o., na základe zhodnotenia aktuálnej objektívnej situácie, môže odlišne od podmienok programu⁴ akceptovať pre splnenie podmienok a preukázanie nárokov aj skeny dokumentov alebo iný alternatívny spôsob preukázania splnenia podmienky⁵.

Ostatné podmienky v súvislosti so štípendijným pobytom, ak nie je uvedené v tomto usmernení inak, ostávajú nezmenené.

A. Slovenskí štípendisti v zahraničí

A.1. Štípendisti, ktorí sú aktuálne na pobyte, sú povinní sledovať aktuálnu situáciu v krajine pobytu a riadiť sa odporúčaniami príslušných štátnych orgánov. Zároveň sú povinní skontaktovať sa s veľvyslanectvom SR príslušným pre krajinu pobytu, v ktorej sa nachádzajú – kontakty na stránke:

http://www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/staty_sveta

Taktiež sa odporúča zaregistrovať sa na webstránke MZVaEZ:

https://www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/registracia-pred-cestou-do-zahranicia

A.2. Štípendistom, ktorých pobyt sa v čase vydania tohto usmernenia ešte nezačal a má začať skôr ako 1. 6. 2020, sa dôrazne neodporúča vycestovať na pobyt. V prípade pobytov, ktoré sa

¹ Usmernenie vypracovala SAIA, n. o., a jeho znenie bolo odsúhlasené zo strany Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

² Dátum vydania tretieho usmernenia hlavného hygienika SR s cestovným odporúčaním zväžiť cestovanie do rizikových oblastí, pričom spravidla po tomto dátume sa začali prijímať aj opatrenia iných krajín vo zvýšenom rozsahu.

³ Ide napríklad o zrušenie letu leteckou spoločnosťou bez náhrady letu a/alebo bez nároku na kompenzáciu alebo nutnosť zrušenia pôvodnej letenky s ohľadom na znemožnenie pokračovania pobytu z dôvodu uzatvorenia hosťujúcej inštitúcie z dôvodu COVID-19.

⁴ Ide o prípady, keď podmienky programu vyžadujú predloženie originálu niektorého dokumentu.

⁵ Napr. v odôvodnených prípadoch môže byť akceptované ako potvrdenie o ukončení pobytu aj e-mail pozývajúcej osoby potvrdzujúci ukončenie pobytu, alebo doklad preukazujúci nemožnosť pokračovania pobytu (napr. printscreen z webovej stránky potvrdzujúci zatvorenie inštitúcie z dôvodov súvisiacich s Covid-19) a pod.

majú začať 1. 6. 2020 a neskôr, je štipendista povinný sledovať odporúčania SAIA, n. o., ako aj odporúčania MZVaEZ SR pre krajinu pobytu a krajiny, ktorými bude pri ceste do krajiny pobytu prechádzať. Ak MZVaEZ SR vydá obmedzujúce cestovné odporúčanie pre tú-ktorú krajinu (teda odporúčanie zväžiť nevyhnutnosť cestovať do danej krajiny, alebo odporúčanie necestovať do danej krajiny, alebo odporúčanie vrátiť sa okamžite z danej krajiny), alebo ak takéto odporúčanie vydá SAIA, n. o., s ohľadom na aktuálnu situáciu na Slovensku a vo svete, štipendistovi sa dôrazne neodporúča vycestovať na pobyt. V prípade, že štipendista na pobyt vycestuje aj napriek aktuálnym odporúčaniam, nebude mu v prípade problémov pri návrate umožnená mimoriadna podpora, ktorá je uvedená v nasledujúcich bodoch A.3. – A.5.

A.3. Vzhľadom na neustále sa meniacu situáciu vo svete (opatrenia súvisiace s uzatváraním hraníc štátov a neustálou zmenou v oblasti dostupnosti medzinárodnej dopravy), sa štipendistom, ktorých pobyty sa podľa pôvodného plánu majú skončiť pred 1. 6. 2020, odporúča, aby sa čo najskôr vrátili na Slovensko. V takom prípade im budú preplatené cestovné náklady v súvislosti s absolvovaným pobytom na základe reálnych zdokladovaných výdavkov, a to do maximálnej výšky výdavkov rovnajúcej sa výške cestovného grantu v zmysle podmienok Národného štipendijného programu SR platných od roku 2020⁶ zvýšenej o sumu 2-násobku príslušnej sadzby; ak je príslušná sadzba nulová, zvýši sa suma o 2-násobok bezprostredne nasledujúcej sadzby (teda na 500 €).⁷ Rovnako sa bude postupovať aj v prípade štipendistov, ktorých pobyty sa podľa pôvodného plánu majú skončiť 1. 6. 2020 a neskôr, a ktorí sa rozhodnú v termíne do 31. 5. 2020 predčasne ukončiť pobyt z preventívnych dôvodov kvôli vývoju situácie s Covid-19⁸.

A.4. V prípade štipendistov, ktorým štipendium na pokrytie životných nákladov vypláca priamo SAIA, n. o.⁹, a ktorí dokončia pobyt v krajine pobytu¹⁰, a zároveň ktorí sa z objektívnych dôvodov nemajú ako vrátiť späť na Slovensko z dôvodov opatrení prijímaných vo svete kvôli šíreniu COVID-19 (teda najmä opatrení súvisiacich s uzatváraním hraníc štátov a s neustálymi zmenami v oblasti dostupnosti medzinárodnej dopravy vrátane situácií vyvolaných neadekvátnym zvýšením cien dopravy¹¹), sú títo štipendisti povinní postupovať nasledovne:

- a. ihneď kontaktovať príslušné veľvyslanectvo SR e-mailom s uvedením situácie, a to vrátane uvedenia informácie o tom, že sú štipendistami s finančným plnením zo zdrojov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, a že z dôvodu problémov

⁶ „Cestovný grant sa udelí v závislosti od vzdialenosti (vzdušnou čiarou) medzi miestom pobytu uchádzača na Slovensku (miesto začiatku cesty) a miestom plánovaného pobytu v zahraničí (cieľ cesty)3, a to v nasledujúcej výške:

- vzdialenosť do 350 km – 0 €,
- vzdialenosť viac ako 350 km, maximálne 2 000 km – 250 €,
- vzdialenosť viac ako 2 000 km, maximálne 7 000 km – 500 €,
- vzdialenosť viac ako 7 000 km – 1 000 €.

Pre vypočítanie vzdialenosti sa použije „DistanceCalculator“, ktorý v rámci programu Erasmus+ poskytla Európska komisia: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.”

⁷ Túto možnosť môžu využiť aj štipendisti, ktorí sa už na Slovensko vrátili po 9. 3. 2020 a preukázateľne bol ich pobyt zasiahnutý mimoriadnou situáciou.

⁸ Situácia vo svete sa môže vyvíjať nepredvídateľne a s inými dopadmi v čase, preto treba brať do úvahy, že pre pobyty, ktoré sa neukončia v súčasnosti a budú pokračovať aj po 1. 6. 2020, budú platiť buď pôvodné zmluvne dohodnuté podmienky, alebo iné, pre štipendistov v porovnaní s týmto usmernením menej ústretové podmienky.

⁹ Týka sa primárne štipendistov Národného štipendijného programu SR.

¹⁰ Myslia sa tým štipendisti, u ktorých sa schválená štipendijná podpora vyčerpala v plnej výške (teda formálne sa skončil ich štipendijný pobyt).

¹¹ Za neadekvátne zvýšenie cien dopravy sa napr. považuje spravidla zvýšenie o 4-násobok obvyklej sumy pred vypuknutím pandémie COVID-19..

- s návratom by mali záujem o repatriáciu v súlade s podmienkami určenými MZVaEZ SR a ústredným krízovým výborom (e-mail si uložte pre prípadné ďalšie konanie),
- b. ak ani po uplynutí 1 týždňa od oslovenia príslušného veľvyslanectva SR nebude štipendistovi ponúknutá možnosť prepravy vo forme repatriácie, štipendista si zorganizuje prepravu podľa aktuálnych možností sám,
 - c. v prípade týchto štipendistov budú preplatené cestovné náklady v súvislosti s absolvovaným pobytom na základe reálnych zdokladovaných výdavkov, a to do maximálnej výšky výdavkov stanovenej rovnako ako v bode A.3. vyššie,
 - d. štipendistom, ktorí vzhľadom na aktuálnu situáciu uviazli v krajine pobytu bez reálnej možnosti návratu, môže administrátor štipendijného programu na základe (e-mailovej) žiadosti štipendistu, v ktorej detailne opíše svoju situáciu a podloží ju dokladmi potvrdzujúcimi jeho opis, predĺžiť vyplácanie štipendia o 1 mesiac (ide teda o navýšenie celkovej udelenej výšky štipendia v porovnaní s pôvodnou schválenou výškou); takéto predĺženie môže byť však realizované celkovo maximálne 2-krát, a to výlučne počas bezprostredne po sebe nasledujúcich mesiacoch.
- A.5. Na štipendistov programov, ktoré administruje SAIA, n. o., avšak nevypláca priamo štipendia na pokrytie životných nákladov¹², sa akékoľvek finančné plnenie uvedené v bode A.4. vyššie uplatní výlučne iba v prípade, že nie sú tieto výdavky hradené z iných zdrojov¹³, alebo v prípade, že takéto výdavky v zmysle podmienok programov v bežnej situácii prepláca SAIA, n. o.¹⁴

B. Zahraniční štipendisti na Slovensku

- B.1. Štipendistom, ktorí sú aktuálne na pobyte, sa odporúča pravidelne sledovať aktuálny vývoj situácie na Slovensku, napr. prostredníctvom cudzojazyčných médií na Slovensku, ako napr. Slovak Spectator (<https://spectator.sme.sk/t/8282/coronavirus>).
- B.2. Štipendistom, ktorých pobyt sa v čase vydania tohto usmernenia ešte nezačal a má začať skôr ako 1. 6. 2020, sa dôrazne neodporúča vycestovať na pobyt. V prípade pobytov, ktoré sa majú začať 1. 6. 2020 a neskôr, je štipendista povinný sledovať odporúčania publikované SAIA, n. o., na webstránke <https://www.saia.sk/en/news/covid-19-information-for-scholarship-holders/> a ak SAIA, n. o., zverejní odporúčanie necestovať na pobyt na Slovensku, štipendistovi sa dôrazne neodporúča vycestovať na pobyt. V prípade, že štipendista na pobyt vycestuje aj napriek uvedenej situácii, nebude mu v prípade problémov pri návrate umožnená mimoriadna podpora, ktorá je uvedená v nasledujúcich bodoch B.3. – B.6.
- B.3. Štipendistom, ktorí sú aktuálne na pobyte na Slovensku, pripomíname, že štipendista je zodpovedný za dodržanie podmienok, ktoré ho oprávňujú legálne zdržiavať sa na území Slovenska (teda mať platné víza, resp. mať platné povolenie na pobyt). V prípade, že z dôvodu mimoriadnej situácie v súvislosti s opatreniami proti Covid-19 na Slovensku alebo vo svete hrozí situácia, že takéto podmienky nebudú splnené, je potrebné riadiť sa usmerneniami zverejňovanými SAIA, n. o., na webstránke <https://www.saia.sk/en/news/covid-19-information-for-scholarship-holders/>, prípadne v individuálnych prípadoch s dostatočným časovým predstihom kontaktovať administrátora

¹² Ide o programy CEEPUS a Akcia Rakúsko – Slovensko.

¹³ Teda ak napr. v rámci programu CEEPUS nefinancuje štipendium počas predĺženia pobytu z dôvodu mimoriadnej situácie príslušná národná kancelária v krajine pobytu, resp. v rámci programu Akcia Rakúsko – Slovensko takéto štipendium neposkytne OeAD-GmbH.

¹⁴ Vztahuje sa to teda na prípady, kde SAIA, n. o., v štandardných podmienkach prepláca cestovné výdavky, ako napr. CEEPUS.

programu kvôli identifikácii najvhodnejšieho riešenia pre danú situáciu. Administrátor programu však nemôže byť braný na zodpovednosť za vzniknutú situáciu ani za problémy pri jej riešení, keďže nemá priamy dosah na rozhodnutia príslušných štátnych orgánov.

B.4. V prípade štipendistov, ktorým štipendium na pokrytie životných nákladov vypláca priamo SAIA, n. o.¹⁵, a ktorí dokončia pobyt na Slovensku¹⁶, a zároveň ktorí sa z objektívnych dôvodov nemôžu vrátiť zo Slovenska späť domov z dôvodov opatrení prijímaných vo svete kvôli šíreniu COVID-19 (teda najmä opatrení súvisiacich s uzatváraním hraníc štátov a s neustálymi zmenami v oblasti dostupnosti medzinárodnej dopravy vrátane situácií vyvolaných neadekvátnym zvýšením cien dopravy¹⁷), sú títo povinní postupovať nasledovne:

- a. štipendista musí zabezpečiť, že sa na Slovensku bude aj naďalej zdržiavať v súlade s platnými právnymi predpismi, inak mu nie je možné priznať plnenie uvedené v ďalších bodoch časti B.,
- b. štipendistom, ktorí vzhľadom na aktuálnu situáciu uviazli na Slovensku bez reálnej možnosti návratu domov, môže administrátor štipendijného programu na základe (e-mailovej) žiadosti štipendistu, v ktorej detailne opíše svoju situáciu a podloží ju dokladmi potvrdzujúcimi jeho opis, predĺžiť vyplácanie štipendia o 1 mesiac (ide teda o navýšenie celkovej udelenej výšky štipendia v porovnaní s pôvodnou schválenou výškou); takéto predĺženie môže byť však realizované celkovo maximálne 2-krát, a to výlučne počas bezprostredne po sebe nasledujúcich mesiacoch.

B.5. V prípade štipendistov, ktorým priamo SAIA, n. o., v zmysle podmienok programu hradí cestovné výdavky alebo ich časť¹⁸, a ktorí dokončia pobyt na Slovensku¹⁹, a zároveň ktorí sa z objektívnych dôvodov nemajú ako vrátiť zo Slovenska späť domov z dôvodov opatrení prijímaných vo svete kvôli šíreniu COVID-19 (teda najmä opatrení súvisiacich s uzatváraním hraníc štátov a s neustálymi zmenami v oblasti dostupnosti medzinárodnej dopravy vrátane situácií vyvolaných neadekvátnym zvýšením cien dopravy), platí, že cestovné výdavky, ak sú vyššie ako pôvodne priznaná paušálna suma, môžu byť preplatené na základe reálnych zdokumentovaných výdavkov, a to do maximálnej výšky výdavkov rovnajúcej sa výške cestovného grantu v zmysle podmienok Národného štipendijného programu SR platných od roku 2020²⁰ zvýšenej o sumu 2-násobku príslušnej sadzby; ak je príslušná sadzba nulová, zvýši sa suma o 2-násobok bezprostredne nasledujúcej sadzby (teda na 500 €).²¹

¹⁵ Týka sa štipendistov Národného štipendijného programu SR, CEEPUS, Akcia Rakúsko - Slovensko.

¹⁶ Myslia sa tým štipendisti, u ktorých sa schválená štipendijná podpora vyčerpala v plnej výške (teda formálne sa skončil ich štipendijný pobyt).

¹⁷ Za neadekvátne zvýšenie cien dopravy sa napr. považuje spravidla zvýšenie o 4-násobok obvyklej sumy pred vypuknutím pandémie COVID-19.

¹⁸ Týka sa štipendistov Národného štipendijného programu SR v kategórii študent a doktorand.

¹⁹ Myslia sa tým štipendisti, u ktorých sa schválená štipendijná podpora vyčerpala v plnej výške (teda formálne sa skončil ich štipendijný pobyt).

²⁰ „Príspevok na cestovné sa udelí v závislosti od vzdialenosti (vzdušnou čiarou) medzi miestom pobytu uchádzača v zahraničí a miestom plánovaného pobytu na Slovensku, a to v nasledujúcej výške:

- vzdialenosť do 350 km – 0 €,
- vzdialenosť viac ako 350 km, maximálne 2 000 km – 250 €,
- vzdialenosť viac ako 2 000 km, maximálne 7 000 km – 500 €,
- vzdialenosť viac ako 7 000 km – 1 000 €.

Pre vypočítanie vzdialenosti sa použije „DistanceCalculator“, ktorý v rámci programu Erasmus+ poskytla Európska komisia: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.”

²¹ Túto možnosť môžu využiť aj štipendisti, ktorí sa už zo Slovenska vrátili domov po 9. 3. 2020 a preukázateľne bol ich pobyt zasiahnutý mimoriadnou situáciou.

B.6. Na štipendistov programov, ktoré administruje SAIA, n. o., avšak nehradí cestovné výdavky alebo ich časť²², sa akékoľvek finančné plnenie uvedené v bode B.5. vyššie uplatní výlučne iba v prípade, že nie sú tieto výdavky hrazené z iných zdrojov alebo v prípade, že takéto výdavky v zmysle podmienok programov v bežnej situácii prepláca SAIA, n. o.

²² Ide o programy CEEPUS a Akcia Rakúsko – Slovensko; v prípade Národného štipendijného programu SR sa toto ustanovenie vzťahuje na ostatné kategórie štipendistov (teda vysokoškolských učiteľov a výskumníkov).